

VELIKA BITKA OB MARETH ČRTI

Kot poročajo zavezniški glavni stan v Afriki, je angleška osma armada razbila osiško ofenzivo v jugovzhodni Tuniziji in pognala Rommelovo armado v Matmata gorovje. Poleg velikega števila vojakov je Rommel izgubil tudi 33 svojih težkih tankov.

Angleška armada ni izgubila niti enega tanka ter drži svoje postojanke pred Mareth obrambno črto. Vojaški strokovnjaki so mnenja, da feldmaršal Rommel za utrjeno črto pripravlja svojo armado za nov napad, mogoče pa je tudi, da se bo zaradi zadnjega poraza držal defenzivi.

Medtem ko je bila Rommelova armada tepena, so ameriški letalci Rommelu zadali zelo hud vdarec s tem, da so potopili dva parnika, ki sta peljala Rommelu zaloge; štirje parniki pa so bili puščeni v plamenih.

Na osrednji fronti v Tuniziji je nek ameriški oddelek v nekem prelazu 10 milj zapadno od Gafse napadel mnogo močnejšo italijansko posadko ter je vjel 84 Italijanov, medtem ko Amerikanci niso izgubili niti enega moža.

Rommel je skušal angleško osmo armado prejeti potolči, kot bi prišla do Mareth utrjene črte, pa se mu je poizkus izjalovil; sam je bil tepen in se je moral umakniti v gore.

Včeraj je bilo sporočeno, da je feldmaršal Rommel že v soboto štirikrat napadel Angleže.

Šest tujerodcev nemške narodnosti aretiranih v New Jersey

Newark, N. J., 3. marca. — Samuel K. McKee, načelnik FBI za New Jersey, je naznanil, da je bilo aretiranih šest nemških nedržavljanov, ki so bili preiskanih 27 domov po zveznih agencijah.

Eden od aretirancev, je dejal McKee, se je izrazil, da je imela Nemčija pravico do zasebe Čehoslovakije in Poljske, ter da je bila upravičena v svoji napovedi vojne Ameriki.

Ko so agencije preiskovale sumljive hiše in stanovanja, so našli v par krajih na precej obilne zaloge sladkorja in konzerviranega sadja.

Avstrijci zahtevajo, da se jih dodeli k ameriškim četam

Več kot sto sorodnikov avstrijskih tujerodcev, ki so bili dodeljeni "Avstrijskemu bataljonu", je vložilo protest proti vojnemu departmentu in zahtevalo, da se njih sorodnike - vojakke premesti v kakšno drugo jedinico ameriške armade.

Skupina sorodnikov teh vojakov je obdrževala sejo pred par dnevi in ob tej priliki naglasila odločno nasprotstvo proti zvezi Otona Habsburškega z omenjenim bataljonom, kakor tudi proti stališču Vojnega departmента zaradi dodeljenja njihovih sorodnikov v Otonov bataljon.

Visoka cena mleka v Alaski

Komur se zdi, da je mleko drago v naših trgovinah, naj bi postal po kvart mleka v Alaski, kjer bi plačal zanj 35 centov. To je tam stalna cena za mleko sedaj.

da pa se je včeraj pričel umakati.

V dveh napadih je že skoro izgledalo, da bodo Nemci zavzeli dva hriba na severnem koncu Mareth črte, toda so bili pogonjeni nazaj.

Komaj so se pričeli Nemci umakati, so prileteli bombniki in bombardirali in obstreljevali Nemce, ko so prihajali v dva prelaza. Proti bombnikom so Nemci poslali svoje Messerschmidte in Macchije, pa jih je bilo devet uničenih, ne da bi Angleži izgubili kak aeroplan.

Na severu Tunizije so Nemci v defenzivi.

Po zadnjih poročilih so Amerikanci in Francozi zopet zavzeli Gafso, ki je važno križišče železnice in cest. Ravno tako so zavezniki zavzeli cestno križišče El Kaser ter železniško progo, ki teče proti vzhodu.

Poročilo francoskega vrhovnega poveljstva naznanja, da so Francozi zavzeli Redeyef, 30 milj od Gafse.

Francoski radio iz Alžira naznanja, da je angleška osma armada tako zelo pobila Rommelovo armado, da je še komaj kaj ostalo.

LaGuardijevo priporočilo za povišanje nakupnega davka predmet kritike

New York. — Strokovne in mestne asociacije mesta New Yorka so podale izjavo, da smatrajo županovo predlogo ali priporočilo za dvacento povišanje nakupnega davka za ekonomski samomor mesta in bodo to predlogo tudi odločno pobijale.

Izjava je bila objavljena po Retail Dry Goods Assn., s pripomočjo, da bo povišanje nakupnega davka odjedalo mestu business in tako tudi škodovalo zemljski valuti in splošnemu blagostanju mesta, ki bo težko znalo govoriti o tako občutno bremenju vojnih in drugih davkov, ako se razpiše še dodaten nakupni davek.

Ženske gozdne čuvajke v Belem gorovju

Laconia, N. H. — V čuvajnicah in opazovalnicah narodnih gozdovih v White Mountain bodo letos nadomestile moške čuvaje ženske in sicer prvič v zgodovini teh zanimivih gozdov, katere vlada zelo varuje pred požari.

Rusi uničili 771 nemških ladij

Kakor se glasi poročilo iz Moskve so Rusi uničili 771 nemških ladij tekom te vojne.

To vključuje trgovske in vojne ladje vseh vrst. Skupna tonaza potopljenih in uničenih ladij znaša približno dva milijona ton. Bernski radio, ki je posnel to poročilo pravi, da so Sovjeti poleg omenjenega števila uničenih ladij poškodovali nadaljnjih 216 ladij ali več.

Nova odredba glede vpoklica 38 do 45 let starih moških

Washington, 7. marca. — Pred nedolgo je bilo določeno, da se ne bo več jemalo v armado moških od 38 do 45 let starosti, toda danes pa je bila tozadevna odredba spremenjena v toliko, da bodo všteti v razred 1-A, 3-A, 4-F, itd.

To seveda še ne pomeni, da bodo vpoklicani v armado, ampak je raje namen te nove odredbe, da se moške te starosti pridobi za delo na farmah, ker odredba določa, da bo katerikoli moški, ki je zaposlen pri farmerskem delu sedaj, ali bo tako delo vzel ali vršil pred prvim majem, takoj vstet k izjemnemu razredu 2-C v službo, da je neozhjen in v razred 3-C ako je poročen. Drugi moški te starosti bodo uvrščeni v regularno naborno klasifikacijo kakor mogoče hitro po prvem maju.

Washington, 8. marca. — Vojni departament je naznanil, da bo odpustil iz vojaške službe 546 tisoč možem tega leta. Ti moški niso fizično ali drugače dovolj sposobni za vojno službo, a lahko pa vršijo potrebno delo v industriji in na farmah.

Armada ima torej namen, da odpusti te moške za civilno delo, potem pa vpokliče v armado moške, ki so za vojaško oziroma vojno službo bolj sposobni.

Rusi zavzeli Sičevko

Včeraj so Rusi z naskokom zavzeli Sičevko, 42 milj severno od Vijazme, pri tem je bilo ubitih 8000 Nemcev in Rusi so dobili bogat vojni plen.

Poročano je, da zmagovalna rdeča armada prodira ob železnici od Sičevke od Vijazme oddaljeni samo še 20 milj.

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja, da je bila Sičevka zavzeta po dvanajstih vročih bojih, v katerih so Rusi zajeli 8 aeroplanov, 310 tankov, 40 topov, 150 strojin, 22 lokomotiv, 215 železniških voz, mnogo municije in drugega vojnega materiala.

S tem poročilom Rusi naravnost postavljajo na laž nemško poročilo, ki pravi, da se je nemška armada umaknila iz Sičevke po prejšnjih vojnih načrtih.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja,

da je rdeča armada zapadno od Gžadzke osvobodila 11 obljubljenih krajev, južno od Rževa pa še nekaj več krajev.

Pri Sevsku, v prodiranju proti Orelu, so Rusi pobili vso nemško garnizijo, samo 250 Nemcev se je pustilo vjeti.

Ob Azovskem morju, zapadno od Rostova, so v teku veliki artilerijski boji, v katerih je bilo razbitih nad 20 nemških utrjenih postojank, 10 baterij in 72 topov.

Rusko poročilo tudi pravi, da maršal Grigori Žukov in general Voronov pripravljata veliko ofenzivo proti Orelu in Briansku.

Zavezniki bodo obesili nacijske rablje

London, 3. marca. — Nemci so bili posvarjeni potom letakov, ki so jih spustili angleški letalci na nemška tla, da bodo zavezniki obesili vse one nacije in njihove pristaše, ki so mučili in pobijali ljudstvo v zasedenih deželah. To poročilo je dal vnanji tajnik Eden.

Eden je obelodanil stvar, ko je bil v zbornici predlagano, naj bi se pričelo radijska kampanja, namenjena na Nemčijo, da bi se Nemcem tako dalo vedeti kaj nameravajo zavezniki napraviti z nacijskimi in drugimi nemškimi in osiščnimi zločinci, ko bo vojna končana.

Prisilno delo v zasedeni Evropi. — Na Hrvaškem:

Washington, 2. marca. — (ONA). — Na Hrvaškem bodo morale vse dijakinje po svoji srednješolski maturi odslužiti leto dni prisilnega dela pod nadzorstvom ustaške pro-nacistične ženske službe dela.

Office of War Information citira zagrebški časopis "Hrvatski Narod," ki je našel naredbo, da univerze ne bodo smele dovoljevati in skriptirje

OMEJITEV OTROŠKEGA DELA SE PRIPOROČA

National Child Labor Committee poroča, da dela v industriji in poljedelstvu sedaj 580 tisoč otrok, ki so stari po 14 in 15 let in čez dva milijona nedoletnih delavcev in delavk po vojnih in drugih tovarnah in v poljedelstvu pa je starih po 16 in 17 let.

Narodni odbor za otroško delo je mnenja, da dočim so otroci stari po 16 in 17 let legalno svobodni in si lahko poiščejo v industriji svoj zaslužek, bi bilo treba vključiti temu poskrbeti, da bi ne delali pretežkih, prenapornih in zdravju nevarnih del. Dalje bi se moralo gledati tudi na to, da bi ne delali predolge ure, ker je to kvarno za zdravje mladoletnikov.

Glede 15 in 16-letnih ima 34 držav zakone, po katerih je otrokom te starosti dovoljeno delati v tovarnah, poljedelstvu, id. Kljub temu pa nastane vprašanje, če ne bi bilo bolj važno in koristno za otroke, kot za deželo, da bi ti otroci v tej starosti še pahalali šolo. Ako pa se že dovoljuje industriji in poljedelstvu, da upošljuje te mladoletnike, tedaj bi se moralo omejiti čas dela za te otroke na toliko delovnih ur, kolikor bi bilo primerno z ozirom na delo, ki ga ta ali oni otrok vrši.

Odbor je tudi poročal, da dobiva pritožbe o nelegalnem upošljevanju otrok za nočno delo in postransko delo, za katero se otrokom plačuje nizko plačo na uro, ker se smatra, da so upošljeni le delno.

Razgovori o povojnih problemih

G. Sumner Welles, podtajnik State Departmenta, je izjavil prejšnji teden, da bo v nedoločenem času sklicen v tej deželi preliminarni shod zastopnikov vseh zedinjenih narodov v svrhu proučevanja povojnih problemov.

Dejal je, da bo konferenca začela s tehničnim delom problema in pripravila program za poznejša pogajanja med zavezniki in poraženimi. Glavni cilj teh pogajanj bo organizacija permanentnega mednarodnega shoda.

Podtajnik Welles je dejal, da se njegova izjava nanaša na ono konferenco, o kateri je govoril predsednik Roosevelt, ko je omenil konferenco, ki naj prouči povojne probleme prehrane in ureditev živinskih dobav. Izjava G. Wellesa ne da nobenih podrobnosti; kljub temu pa jo tolmačijo kot izhodno točko naporov, ki bodo stremeli za tem, da se ustanovi gospodarski komite za harmoniziranje politike zedinjenih narodov v reševanju podporne akcije in drugih problemov, ki se bodo pojavili takoj po osvoboditvi podjarmljenih narodov; to bo pripravljalo pot gospodarskemu sodelovanju na široki bazi, soglasno z Atlantskim Charterjem in lend-lease pogodbami.

Časnikarjem je Mme. Chiang povedala, da Kitajska najbolj potrebuje letal in municije. — Moške sile se Kitajski ne manjka, je dejala, toda prihod ameriške letalske sile, čeprav bi to bila majhna sila, bi pomenil Kitajcem veliko in to še posebno iz moralnega stališča.

dijakinj, ki ne bodo mogle dokazati, da so odslužile svojo 12-mesečno delovno dobo.

"BEAR MARKET"

Nemške armade doživljajo poraz za porazom na ruski fronti in Hitlerju se že smrt reži v obraz.

Dobra letina se obeta

Kakor je razvidno iz farmskih poročil pričakujejo letos farmerji precej dobro leto in to z ozirom na pridelke in na povračilo truda in stroškov.

V nekaterih državah pravijo, da se pričakuje, da bodo povprečni dohodki farmerja okrog \$6500 s čistim pribitkom okrog tri tisoč dolarjev. Seveda ima farmer sedaj večje stroške, ker se je vse podražilo.

Farmerji se letos pripravljajo na večje posevke žita, koruze, soje, lanu, ovsa, itd. Tudi se bo letos redilo mnogo več prašičev in perutnine. Število krav na farmah se bo tudi povečalo, ker mleko prinaša farmerju dober dobiček in je trg zanj sedaj izredno dober, ker se izvažajo velike količine sira in drugih mlečnih izdelkov iz dežele za naše čete in za zaveznike.

Velik problem bo delavna sila za obdelavo farm in za pospravljanje pridelkov na jesen. Lansko leto so pomagali pri pobiranju sadja in pospravljanju pridelkov v mnogih krajih študentje in šolska mladina z učitelji vred sploh. Ti so rešili na tisoče bušljev sadja, krompirja, služili čedne vsote denarja in tako je bilo pomagano farmerju, Stricu Samu, ter našemu vojnemu naporu v splošnem, kajti živila so danes dragocen pridonesek s katerim upamo izvozovati znago.

New York bo dobil realistično preizkušnjo zračnega napada

New York. — Župan La Guardia je dejal v svojem radijskem govoru preteklo nedeljo, da bodo Newyorčani kmalu deležni kolikor mogoče realistične preizkušnje zračnega napada — brez kakršnegakoli naznanila v listih ali po radiju. Prebivalstvo se bo moralo ravnati nenadno tako, kakor da so nad mestom sovražna letala, kar po županovem mnenju ni nemogoče, ker Hitler bi nas rad presenetil.

Atlanta kupila križarko

Atlanta, Ga. — Ko je moriški departament 11. januarja naznanil, da je bila potopljena križarka z imenom "Atlanta", se je mesto Atlanta zavzelo, da kupi novo križarko, ki bo nosila isto ime.

Kampanja za zbiranje prispevkov se je pričela nemudoma in pred par dnevi je bila dosežena potrebna vsota, ki znaša \$35.750.000 — približno toliko stane gradnja nove križarke.

Sicer so farmerji malo sitni, če dobe "greenhorne" za delo na farmah, ali zadnje leto je marsikateri farmerja preplačalo, da je boljše dobiti zelene delavce, kakor pa sploh nobenega in tako bodo letos marsikje v vesoljem pozdravili študente, šolarje in prebivalce trgov in mest, ki bodo zopet pohiteli na farme, da pomagajo s pridelki ali pa z obdelovanjem sedaj na sponkad. Sedaj se zaveda farmer, kakor mestni in podeželski človek, da je obdelovanje zemlje ena najvažnejših nalog dežele in tega se zaveda tudi vlada, ki dela načrte s katerimi bo pomagala farmerju rešiti problem obdelave in posprave pridelkov.

AP poroča iz Ankare dne 1. marca, da poročajo zasedbene oblasti osišča v Grčiji ostro opomnile ljudstvo za slučaj zavezniskega izkrcanja, da ne sme niti manifestirati niti sodelovati. Svarilo so natisnili vsi časopisi; čitano bo tudi v vseh cerkvah, vsako nedeljo.

NEMCI SE BOJE INVAZIJE NA BALKANU

Nacistična nervoznost na Grškem

Drugo poročilo iz balkanskih virov trdi, da so dobile vse nemške, italijanske in bolgarske osebe v Grčiji nalog, da takoj zapuste ozemlje. V zadnjih par mesecih je pribezalo na Grško več tisoč nemških rodbin iz bombardiranega nemškega ozemlja.

JIC.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakac, President; Isaac Sted, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisements on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.-; na pol leta \$3.-;
za šest let \$18.-. Za New York za celo leto \$7.-; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.-; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PISATELJ ADAMIĆ PROSI ZA PODATKE

(Nadaljevanje iz konca)

Prosim, da mi daste resnične in dejanske podatke o takih
jugoslovanskih osebnostih kot so:

Nikola Pašić
"Aps"
Kralj Peter I.
Radomir Putnik
Svetozar Prbicević
Stefan Radić
Vladko Maček
Jahoz Kršk
Anton Korosec
Ivan Frank
Franjo Supilo
Ante Starčević
Draga Mašin
Petar Živković
Milan Stojadinović
Milan Nedžad

Ante Pavelić
(poglavnik)
Draža Mihajlović in
njegovi častniki
Anton Naličan
Tito, Nagy in drugi
voditelji partizanov
Ivan Ribar
Miroslav Krleža
Ivan Cankar
Dušan Simović
Momčilo Ninčić
Kralj Peter II.
Knez Pavel
Kneževići bratje

Prosim pa, da se ne omeji samo na to, poveste mi vse, kar
mislite, da je kaj pomembnega tudi o drugih, četudi niso tako
poznani, kot gori omenjeni.

Kaj mislite, zakaj so naciji in fašisti tako zlahka pregazili
Jugoslavijo v aprilu leta 1941?

Kako si razlagate tako čudovit jugoslovanski odpor proti
osišču?

Kateri so politični in sebični nagibi vele-srbske kampanje
proti hrvaškemu narodu, kar se je pričelo v prve dni leta 1941
in se še vedno nadaljuje? Ali ima vele-srstvo kakšno bodočnost?

Ali so v jugoslovanskem življenju tako velike osebnosti,
ali pa če so bile, kot je n. pr. Abraham Lincoln, Walt Whit-
man, ali pa predsednik vrhovnega sodišča Holmes? Če so, ka-
teri so in zakaj jih je mogoče primerjati z Lincolnom, Whitma-
nom in Holmesom? Če jih ni, zakaj ne?

Slušali ste izrek: narod ima vlado, kakoršno si je zaslužil.
Ali to velja o Srbih, Hrvatih in Slovencih tekom dobe Jugo-
slavije kot samostojne države? Zakaj ali zakaj ne?

Kako si razlagate boj, ki se je razvil v Jugoslaviji med
Mihajlovičevimi in partizani?

Ali ne mislite, da pomeni Jugoslavija navzlic napredku in
razvitju napslam od 1918 do 1941 še vedno nekaj uspehi? Če je,
zakaj? Prosim, da ste v tem odzivu zelo natančni in jasni.

Kako si mislite politično in družabno-gospodarsko bodoč-
nost jugoslovanskega naroda?

Ali ste za to, da nastane zopet Jugoslavija, kot je bila pred
Hitlerjevimi vpadi? Ali je to mogoče? Ako mislite, da je, te-
daj povejte, zakaj?

Kaj mislite o Jugoslaviji z velikimi avtonomijami za razne
kraje? Ako ste za to, kako si domisljate njen vstroj? Kam bi po-
tem postavili Karađorđevićevo dinastijo? Ali ste mogoče za
republiko?

Kaj pa mislite o balkanski federaciji ali konfederaciji? Ako
ste za to, kako si domisljate tako državo? Katero deželo bi bile
vključene pri tem? Kaj pa bo z njihovimi kralji? Ali želite imeti
republiko in imeti predsednika zaporedoma po narodnostih?
Ali kako?

Kako je mogoče doseči tako federacijo — jugoslovansko ali
balkansko? Ali jo bosta odobraval Amerika in Anglija? Ali jo
bo Rusija? Ali bo postavljena proti želji Rusije?

Ali odobravate proti-rusko ali proti-komunistično jugoslo-
vansko ali balkansko državo, ako mislite, da bo taka država
vstanovljena?

Vzemimo, da namerava Rusija raztegniti sovjetski sistem
čez vzhodno Evropo, vključno Balkan — ali bi vi nasprotovali?
Zakaj in zakaj ne?

Prosim, da mi pošljete imena in naslove ljudi, o katerih
veste, da so bili v Jugoslaviji z oskom leta 1941 ali pa pozneje
in natančno vedo, kaj se je tedaj tam godilo.

Ponavljam: nikar ne mislite, da jaz že vem, kar veste vi.
Prosim pišite mi, četudi mislite, da mi ne boste povedali nič-
esar, česar jaz ne vem. Pišite mi tudi o drugih stvareh in ne
samo o tem, kar sem prosil v gornjih vprašanjih.

Seveda se bom pri vseh obvestilih ravnal po Vašem nara-
čilu, kako naj sporočilo porabim.

Pišite angleško, slovensko ali srbohrvaško in ne eno stran
papirja. Prosim tudi, da odgovor na moje vprašanje prišete
vedno na posebnem listu.

Moj naslov je: LOUIS ADAMIĆ, MILFORD, N. J.

ALI VESTE?

Vi lahko začnete kupovati Vojne Hranilne Bonde
s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

Vojni Hranilni Bondi so najvarnejša vrsta prihran-
kov na svetu.

Paveličeva legija uničena pri Stalingradu

(Iz moskovske "Pravde" z dne 19. oktobra 1942.)

V stalingradski bitki so ru-
ski vojniki potolkli takozvano
Paveličevo legijo, ki je bila
priključena stoti nemški infan-
terijski diviziji. Naše čete so
napravile mnogo ujetnikov in
zaplenile precej dokumentov.

Iz izjav nekaterih ujetnikov,
in super legijonarjev Alija Os-
manovića, Marko Blažkovića, No-
vatića in drugih, ter na podlagi
zapletenih dokumentov nam je
uspelo sestaviti neslavno zgo-
dovino te legije Hitlerjevih
hlapecev.

Ko je glavni razbojnik, po-
glavnik Pavelić dobil od Hitlerja
povelje, da nabere divizijo
za vzhodno fronto, se je takoj
podal na delo. Na vseh
križiščih v Zagrebu je dal na-
lepiti ogromne lepake z infor-
macijami za nabiranje prostovol-
jcev za legijo. Vsakemu
posamezniku je obljubil nebe-
sa in mu obetal zapeljive ugod-
nosti. "Vaša rodbina bo dobi-
vala po 3.000 kun mesečno (200
nemških mark) izbirala si bo
hrano, dobila boljša stanovanja
deset hektarjev zemlje, konje
in opremo zanje. Tudi kaznjenci
ali obtoženci se smejo javiti
in si bodo s tem zaslužili "po-
polno amnestijo" take in slič-
ne obljube so delali na teh le-
pakih.

Na nabornih srečanjih je bilo
mного kričanja, toda malo ljud-
di. Zločinci in sleparji, ponar-
jevalci in drugi izvržki za-
porov so razburjeno razprav-
ljali o vojnih načrtih in oznan-
jali svetu bodoča junštva na
ruskih bojiščih. Iz teh kaz-
njencev je Pavelić nekako
uspel sestaviti par oddelkov.
Bil pa je to seveda le majhen
del tega, kar je potreboval
za prostovoljce, se je javalji le
"edko in počasi". Rok, katere-
ga je bil dočel Hitler za for-
macijo divizije je potokeel, ko
se je v vrstah legijonarjev na-
bralo komaj par sto kriminal-
cev.

Pav lič je tedaj prošil za po-
mošt in Hitler je pritožil v to,
da se število zmanjša na 4.000.
Toliko in niti glavo manj. Pa-
velić je moral poslati vstaške
oddelke na vse strani in jim za-
povedati, da mu privedejo, ako
potrebno s silo, zadostno šte-
vilo.

Čez 40 dni so prispeli v Har-
kov. Tam so jih prideli stoti
nemški diviziji lahke infanteri-
je. Bila je to prav zares lahka
divizija — manjkala je polovi-
ca moštva. Od zdaj naprej so
legionarji nadaljevali svojo pot
v družbi Nemcev, ki so jih učili
svojeja zverinskega postopa-
nja. Blizu Grahoveca so legio-
narji srečali dvojico ranjanih
nemških vojakov. Prostovoljci bi
bili šli mimo njih, toda nemški
poročnik Kleist jih je ustavil
in dejal: "Ruse je treba vse
raniti, tudi če so ranjeni."
Nemški korporal Furst je nato
oba ranjenca ustrelil.

Legionarji so napredovali
na vzhodni front. Vstali so
se oborožili s koli in sličnim
pripravnim orožjem, izbrali
svoje žrtve in jih pretepli do
neznosnosti; nato so jih pometali
v vozove in odpeljali na nabor.
Vendar tudi na ta način niso
prišli do zaželenega števila.

Začeli so torej ustavljati lju-
di na cesti, v mestih in na de-
želi — v kraju Sanski most so
tako v teku ene same noči po-
lovili 50 mož. Tem nesrečne-
žem so "svetovali," da se vpi-
šejo med prostovoljce. Ko so
vsi enodušno odklonili, so jih
kakor kaznjence s silo odvedli
na nabor. Tam se je nahajalo
že preko 300 takih "kandida-
tov prostovoljcev." Tu so jim
še enkrat ukazali, da podpis-
ejo in povdarili svoj "nasvet"
z ustrelitvijo nekaterih neza-
dovoljencev. Ostali so nato
seveda privolili in postali pro-
stovoljci.

Pred odhodom na fronto je
legijo obiskal Pavelić. V sprem-
stvu komandanta legije, pol-
kovnika Markulja, je pregledal
vrste prostovoljcev in jim na-
slovil poslovljni govor, nakar so
jih vkrcali v vagon in jih skozi
Rumunijo poslali v Rusijo.

Od sovjetske meje naprej, so
moral legionarji pre-š nadalje-
vati svojo pot. Korakali so
skozi kraje, ki so jih Nemci
porušili in spremenili v pušča-
vo. Bili so lačni in zapuščeni;
povsod jih je spremljalo so-
vrastvo domačega ljudstva.
Nevdne partizanske čete so
jih neprestano vznemirjale na
poti in otežkočevale njih pot-
ovanje.

Čez 40 dni so prispeli v Har-
kov. Tam so jih prideli stoti
nemški diviziji lahke infanteri-
je. Bila je to prav zares lahka
divizija — manjkala je polovi-
ca moštva. Od zdaj naprej so
legionarji nadaljevali svojo pot
v družbi Nemcev, ki so jih učili
svojeja zverinskega postopa-
nja. Blizu Grahoveca so legio-
narji srečali dvojico ranjanih
nemških vojakov. Prostovoljci bi
bili šli mimo njih, toda nemški
poročnik Kleist jih je ustavil
in dejal: "Ruse je treba vse
raniti, tudi če so ranjeni."
Nemški korporal Furst je nato
oba ranjenca ustrelil.

Legionarji so napredovali
na vzhodni front. Vstali so
se oborožili s koli in sličnim
pripravnim orožjem, izbrali
svoje žrtve in jih pretepli do
neznosnosti; nato so jih pometali
v vozove in odpeljali na nabor.
Vendar tudi na ta način niso
prišli do zaželenega števila.

Začeli so torej ustavljati lju-
di na cesti, v mestih in na de-
želi — v kraju Sanski most so
tako v teku ene same noči po-
lovili 50 mož. Tem nesrečne-
žem so "svetovali," da se vpi-
šejo med prostovoljce. Ko so
vsi enodušno odklonili, so jih
kakor kaznjence s silo odvedli
na nabor. Tam se je nahajalo
že preko 300 takih "kandida-
tov prostovoljcev." Tu so jim
še enkrat ukazali, da podpis-
ejo in povdarili svoj "nasvet"
z ustrelitvijo nekaterih neza-
dovoljencev. Ostali so nato
seveda privolili in postali pro-
stovoljci.

Pred odhodom na fronto je
legijo obiskal Pavelić. V sprem-
stvu komandanta legije, pol-
kovnika Markulja, je pregledal
vrste prostovoljcev in jim na-
slovil poslovljni govor, nakar so
jih vkrcali v vagon in jih skozi
Rumunijo poslali v Rusijo.

Od sovjetske meje naprej, so
moral legionarji pre-š nadalje-
vati svojo pot. Korakali so
skozi kraje, ki so jih Nemci
porušili in spremenili v pušča-
vo. Bili so lačni in zapuščeni;
povsod jih je spremljalo so-
vrastvo domačega ljudstva.
Nevdne partizanske čete so
jih neprestano vznemirjale na
poti in otežkočevale njih pot-
ovanje.

Čez 40 dni so prispeli v Har-
kov. Tam so jih prideli stoti
nemški diviziji lahke infanteri-
je. Bila je to prav zares lahka
divizija — manjkala je polovi-
ca moštva. Od zdaj naprej so
legionarji nadaljevali svojo pot
v družbi Nemcev, ki so jih učili
svojeja zverinskega postopa-
nja. Blizu Grahoveca so legio-
narji srečali dvojico ranjanih
nemških vojakov. Prostovoljci bi
bili šli mimo njih, toda nemški
poročnik Kleist jih je ustavil
in dejal: "Ruse je treba vse
raniti, tudi če so ranjeni."
Nemški korporal Furst je nato
oba ranjenca ustrelil.

Legionarji so napredovali
na vzhodni front. Vstali so
se oborožili s koli in sličnim
pripravnim orožjem, izbrali
svoje žrtve in jih pretepli do
neznosnosti; nato so jih pometali
v vozove in odpeljali na nabor.
Vendar tudi na ta način niso
prišli do zaželenega števila.

Začeli so torej ustavljati lju-
di na cesti, v mestih in na de-
želi — v kraju Sanski most so
tako v teku ene same noči po-
lovili 50 mož. Tem nesrečne-
žem so "svetovali," da se vpi-
šejo med prostovoljce. Ko so
vsi enodušno odklonili, so jih
kakor kaznjence s silo odvedli
na nabor. Tam se je nahajalo
že preko 300 takih "kandida-
tov prostovoljcev." Tu so jim
še enkrat ukazali, da podpis-
ejo in povdarili svoj "nasvet"
z ustrelitvijo nekaterih neza-
dovoljencev. Ostali so nato
seveda privolili in postali pro-
stovoljci.

Pred odhodom na fronto je
legijo obiskal Pavelić. V sprem-
stvu komandanta legije, pol-
kovnika Markulja, je pregledal
vrste prostovoljcev in jim na-
slovil poslovljni govor, nakar so
jih vkrcali v vagon in jih skozi
Rumunijo poslali v Rusijo.

Od sovjetske meje naprej, so
moral legionarji pre-š nadalje-
vati svojo pot. Korakali so
skozi kraje, ki so jih Nemci
porušili in spremenili v pušča-
vo. Bili so lačni in zapuščeni;
povsod jih je spremljalo so-
vrastvo domačega ljudstva.
Nevdne partizanske čete so
jih neprestano vznemirjale na
poti in otežkočevale njih pot-
ovanje.

Čez 40 dni so prispeli v Har-
kov. Tam so jih prideli stoti
nemški diviziji lahke infanteri-
je. Bila je to prav zares lahka
divizija — manjkala je polovi-
ca moštva. Od zdaj naprej so
legionarji nadaljevali svojo pot
v družbi Nemcev, ki so jih učili
svojeja zverinskega postopa-
nja. Blizu Grahoveca so legio-
narji srečali dvojico ranjanih
nemških vojakov. Prostovoljci bi
bili šli mimo njih, toda nemški
poročnik Kleist jih je ustavil
in dejal: "Ruse je treba vse
raniti, tudi če so ranjeni."
Nemški korporal Furst je nato
oba ranjenca ustrelil.

Legionarji so napredovali
na vzhodni front. Vstali so
se oborožili s koli in sličnim
pripravnim orožjem, izbrali
svoje žrtve in jih pretepli do
neznosnosti; nato so jih pometali
v vozove in odpeljali na nabor.
Vendar tudi na ta način niso
prišli do zaželenega števila.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!
St. M571—Na Marljance, polka
Kje so moje rojice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na plantinah—valček
Jerry Koppitsch in orkester
Za toz, cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSICH,
Inc., 463 W. 42nd St., New York

Čimbolj so se približevali
bojišču, tembolj je propadala
odločnost teh prostovoljcev.
Mimo njih so se vlekle v na-
sprotne smeri nepretrgane,
neskončne vrste ranjencev. Za-
čelo se je šepetanje in mrmra-
nje: mnogo se je govorilo o de-
zertiranju. V neki temni noči
je izginilo kar 60 mož. Drugi-
se je uprlo 20 mož, ki niso ho-
teli naprej — ustrelili so jih
pred vsem moštvo legije.

Zdaj so vojniki govorili le še o
dezertiranju in o tem, kako
pobegniti na rusko stran. Ko
je nemško poveljstvo to zvede-
lo, je dalo organizirati tako-
zvano "boljševiške bestialno-
sti". Takoj naslednje dne
so začeli stotnik Balakarec,
podporočnik Nierath in podpo-
ročnik Alasch, poveljniki oddel-
ka za borbo proti tankom,
pripravljati ta nazorni poduk;
ko so našli trupa nekaterih
nemških vojakov, so jim z ba-
jevni iztaknili oči, porezali
ušesa in prerezali trebuh. Na
trupla pa so pripeli listič z na-
pisom: "Glej, kako mi boljš-
eviki ravnamo z ujetniki."

Stota divizija se je udeležila
bojev v bližini Stalingrada in
je začela pod udarci sovjetskih
sil kometi kakor sneg na son-
cu. Že po prvih spopadih le-
gije banditov ni bilo več. Ostalo
je le toliko moštva, da je se-
težavo tvorilo še slaboten ba-
talion.

Kar pa je bilo najbolj gren-
ko in je te vojske najbolj za-
delo, so bila pisma, ki so jih
dobivali od doma, iz Hrvaške.
Zena vojaka Marka Blažkovi-
ća je pisala svojemu možu:

"Tukaj stradamo. Cene so
nevejetno visoke in še vedno
rastejo. Meso, sladkor, moko,
kar pomeni, da njegov interes
pri vsej stvari bi bil predvsem
interes zastopnika stranke, ki
bo gotovo predvsem gledala,
da dobi v svoje roke politično
moč v Sloveniji, neglede na to,
kaj narod sedaj želi.

Ameriški Slovenci morajo i-
meti voditelje iz svojih vrst, to
je pač vsakemu pametnemu
človeku razumljivo in jasno in
iz tega razloga se jaz strinjam
z onimi, ki so bili mnenja, da
se naj v odbor SANS-a ne i-
menuje nikogar, ki je prišel iz
domovine, pa če je tudi res a-
meriški državljani.

Mi tukaj želimo Slovencev
v starem kraju resnično boljšo
bodočnost in versko ter poli-
tično svobodo, kakršno uživa-
mo sami in če sami delujemo
na tem, da pomagamo našemu
nesrečnemu ljudstvu, da dose-
že res nekaj boljšega v tem po-
gledu po tej strani morji, smo
gotovi, da je naš cilj resnično
enoten.

Da sem popolnoma odkrito-
srčna, naj rečem, da je bil moj
prvi slab vtis o kongresu
vcepljen v moje misli še pred
kongresom, ko mi je (tedaj še
minister) g. Snoj pokazal v
Informacijskem Centru na Pe-
ti Aveniji papirje, na katerih
so bila opisana grozodejstva
partizanov. O tem sem indirek-
tno že enkrat nekaj omenila in
nekdo, ki je pri Centru upo-
slen, mi je nekaj odgovoril na
tisto moje omenbo.

Ves namen kazanja tistih
papirjev je bil, da se kongresu
že naprej določi nevtralnost sta-
lišče, to je, sedenje na plotu.
Kongres naj bi se ne izrazil ni-
ti za partizane niti za Mihaj-
lovića in tako je tudi bilo. Po-
samezniki, ki bi hoteli kaj dru-
gega ne bi bili dosegli na kon-
gresu nič, ker je bil vpliv že
usidran kjer treba.

Neme samo niso tisti papirji
naredili drugega vtisa, kot te-
ga, da se skriva za njimi ne-
mara prav grda politika, ki se
hoče okoristiti na račun nara-
dove krvi in narodovega pol-
stva, ki onemogoča proste po-
vestem, ki bi moglo razjasniti
vso stvar glede "razbojniških"
partizanov. Na kongresu sem
svoje tozadevno mnenje pove-
dala več osebnostim, ki so ime-
le važno besedo pri vodstvu i-
stega, tudi g. Kristanu, kajti
zdelo se mi je, da je potrebno,
da smo priredili naš gleda-
lecimo na videz nedolžne politike.

Kolko je kdo moje mnenje
upoševal mi ni znano; a potoč
kongresa mi je dal misliti, da
je bilo stabilše, ki ga bo kon-
gres zavzel z ozirom na borbo
za osvobodjenje v domovini, že
določeno, preden je bil kongres
sploh odprt.

Vse je šlo torej gladko, ka-
kor treba, a sedaj pa, ko prihaja
na svetlo sentiment za parti-
zane in ko se jasni marsikaj
gleda situacije v Sloveniji, i-
mam tu neprijetnosti, o kate-
rih bom morali, radi ali ne-
radi, kar odprto in jasno pa brez
ovinkov govoriti. Zato pa se to-
le razmotrivanje nadaljuje spet
jutri.

TRGANJE IN BOLECINE V
MIBICAH?

Milko pametne ljudi s Pains-Expeller-
om zdravim naplato, ki ga rabijo ljudi. Nisi
li biljov prodanih zdravil, ki so ob-
nove, delodolžni. Zdravila, ki jih
Pain-Expeller s Sirova na
štati.

PAIN-EXPELLER

PAIN-EXPELLER

PAIN-EXPELLER

PAIN-EXPELLER

PAIN-EXPELLER

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Naše domače zadeve

Ko sem pisala o našem Slo-
venskem kongresu v Clevelan-
du, sem se nalašč ognila direk-
tni kritiki, da bi najbrž nič
ne škodilo ako bi bila brez ob-
zirnosti povedala, kar mi je bi-
lo na mislih, kajti končno živ-
ljanske izkušnje vedno ponovno
človeka nauče, da kar ni v je-
dru zdravo vseeno prej ali slej
pokaže svoje značke bolehnosti.

Sicer je bilo na Kongresu ja-
sno, da bo vsak, ki si bo upal
povedati kako odprto in zdra-
vo besedo o vsej stvari, takoj
označen za grobokopa naše lju-
be sloge in morda še za kaj
bujšega, kljub temu pa sedaj
vidimo, da zdrava kritika ni ti-
sta, ki koplje grobove slogi,
ker te je bilo ovsej stvari res
malo, skoroda nič, razdiranje
sloge pa je vseeno že tu.

Najprej so šli v Washington
protesti proti Adamici, potem
pa je odstopil tajnik SANS-a.
Tajnikova pojasnila o njego-
vih vzrokih odstopitve ne reši-
jo zadeve, še manj jo pojasni-
je njegovi članki pred kongresom
in po kongresu, v katerih je pi-
sal za neko dvotirnost, kar po-
meni toliko, kakor ločenost z o-
viram na naše delovanje za na-
še ljudstvo v domovini.

Razloge za resignacijo se
bolj zamota indirektna suges-
tija, da naj bi bil bivši minister
Franc Snoj nekakšen vodja na-
šega delovanja za naše ljudstvo
v domovini. To nikakor ne ka-
že, da se tajnik ni nameraval
vtrkati v nobeno politiko, kar
piše v svojem članku, ki naj po-
jasni vzroke njegove resigna-
cije, pač pa nekako kaže, kakor
da je politika morda glavni
vzrok vsega skupaj sprejetja
tajništva in resignacije.

Fakteno vemo vsi, da Mr.
Snoj izredno zastopa politično
stav v klerikalne ljudske stranke
v Sloveniji in bi že radi tega
ne mogel biti pravi vodja naše-
ga delovanja v prid domovini,
ker ne zastopa vseh Slovencev,
da je pa on ni ameriški držav-
ljan niti ne ameriški Slovenec,

kar pomeni, da njegov interes
pri vsej stvari bi bil predvsem
interes zastopnika stranke, ki
bo gotovo predvsem gledala,
da dobi v svoje roke politično
moč v Sloveniji, neglede na to,
kaj narod sedaj želi.

Ameriški Slovenci morajo i-
meti voditelje iz svojih vrst, to
je pač vsakemu pametnemu
človeku razumljivo in jasno in
iz tega razloga se jaz strinjam
z onimi, ki so bili mnenja, da
se naj v odbor SANS-a ne i-
menuje nikogar, ki je prišel iz
domovine, pa če je tudi res a-
meriški državljani.

Mi tukaj želimo Slovencev
v starem kraju resnično boljšo
bodočnost in versko ter poli-
tično svobodo, kakršno uživa-
mo sami in če sami delujemo
na tem, da pomagamo našemu
nesrečnemu ljudstvu, da dose-
že res nekaj boljšega v tem po-
gledu po tej strani morji, smo
gotovi, da je naš cilj resnično
enoten.

Da sem popolnoma odkrito-
srčna, naj rečem, da je bil moj
prvi slab vtis o kongresu
vcepljen v moje misli še pred
kongresom, ko mi je (tedaj še
minister) g. Snoj pokazal v
Informacijskem Centru na Pe-
ti Aveniji papirje, na katerih
so bila opisana grozodejstva
partizanov. O tem sem indirek-
tno že enkrat nekaj omenila in
nekdo, ki je pri Centru upo-
slen, mi je nekaj odgovoril na
tisto moje omenbo.

Ves namen kazanja tistih
papirjev je bil, da se kongresu
že naprej določi nevtralnost sta-
lišče, to je, sedenje na plotu.
Kongres naj bi se ne izrazil ni-
ti za partizane niti za Mihaj-
lovića in tako je tudi bilo. Po-
samezniki, ki bi hoteli kaj dru-
gega ne bi bili dosegli na kon-
gresu nič, ker je bil vpliv že
usidran kjer treba.

Neme samo niso tisti papirji
naredili drugega vtisa, kot te-
ga, da se skriva za njimi ne-
mara prav grda politika, ki se
hoče okoristiti na račun nara-
dove krvi in narodovega pol-
stva, ki onemogoča proste po-
vestem, ki bi moglo razjasniti
vso stvar glede "razbojniških"
partizanov. Na kongresu sem
svoje tozadevno

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

15

"Fanta smo ujeli, sodrug Dunajev" pojasnjuje miličnik.
"Brez vozne karte?"
"A šment vedi! Vrečo je menda izmaknil."
"Stopi bliže k meni!"
Miška se je zelo ustrašil, spustil je roke ob hlačah. Leva se trese od strahu, a noge drhtijo v kolenih. Strop, zdi se mu, se je spustil čisto na njega in vsa orta čeka se guga na valovih. A sodrug Dunajev nalaše molči in se ne zgame. Samo z napol mižičimi očmi švrkne po papirju. In zopet — švrkne po Miški.

"Kako se piše?"
Miški vstaja vsak las na glavi in v nosu mu postaja vroče.
"Koliko si star?"
"Enajst let, v dvanaštem sem."
"Korajzen dečko. Kadiš?"
"Ne."

"Ne taji, Mihajl Dodonov. Mi vemo vse."
Miška je zapazil smehljaj na poglavarjevih ustih in pomislil: Laže, nič ne ve, saj se smeje. A poglavar se je zopet nasmehnil.

Miški je odleglo v srečo in zopet je pomislil. Poskusi, malo ga ogoljufam, mogoče bo verjel.

Začel je pripovedovati. Že dolgo se je pripravljaval z očetom v Taškentu. Kupila sta karto, dovoljenje, a oče je na poti umrl. Moral bi vzeti pri njem karto in dovoljenje, to se sedaj, a tedaj se se tega ni domislil. Dve postaji se je peljal brez karte. Tu se mu je pridružil dečko iz njegove vasi in prosil: vzemi me, vzemi — sam se bojim. In ta dečko je tudi zbolel. Če ne verjamete — v bolnici leži. Zbežal je, da ga še vidi, a ta čas je čugunka zakvižgala. In on, Miška, se je ustrašil in bežal, ter zadel v babo. Tema je bila, ničesar ni bilo videti. Zadel je z nogo vedro in baba je začela kričati. Slišali so muziki, mislili, da je ta. A ta vreča je njegova. V tej vreči je še druga vreča, a v tej vreči je zavita kruška, nekoliko soli in babičino krilo. Miška ni nikoli kradel.

Razvozili so vrečo. Res je kruška, sol in krilo. Sodruga Dunajev je pogledal Miško, zopet zasukal brke z enim prstom.

"Kaj ne veš, da se brez karte ne sme voziti po železnici?"
"Vem, seveda, ali kaj storiti? Tako zelo sem lačen."

"Kaj hočeš v Taškentu?"
"Delat grem."

"Kakšno delo pa znaš?"
"Kakršno se bo našlo. Gnoj kidati ali orati —"

Dunajev, poglavar, je zmajal z glavo in se nasmehnil.

"Veš kaj Mihajl Dodonov, spreten dečko si. Prav za prav bi te moral kaznovati za to, da postaneš še spretnjši. Jutri boš nosil z babami, ki so brez voznih kart, drva. Ko boš gotov, se odpelješ dalje. Ker se zastonj pri nas ne more nikdo voziti. Razumeš?"

Miška je pričakoval kaj hujšega. Odšel je iz orta čeka z miličnikom in je rekel olehkčeno:

"Dela se ne bojim. Kar ukaži — naredim."

Dolg je dan. Vleče se in ni mu konca. Spočetka se je solnce nad goro neprestano dvigalo, nato pa se zopet spuščalo pod goro, a večera se ni. In drv je na kupe. Kedaj jih po polnih zvoščih? Miška je nalagal, na krepak mužiški hrbet. Po tri polena je naložil. Oči so se mu napejale od teže, vztrpetavale, kratke noge so se zapletale v širokih laptih. Misli, je, da ga pohvalijo za vneto delo, a babe ga zmerjajo.

"Dečko, nikar se tako ne sili. Tu nisi doma."

"A kaj?"

"Varuj z močmi."

Prva je omahnila kodrolasa deklina z golimi, opraskanimi nogami. V glavi se ji je zavrtelo, a v vratu jo je zapelo. Ozrla se je okrog z zamaščenimi očmi in je vsa prebledela. Objela je svoje opraskane noge. Kdo je okrog nje, ni razumela. Sklonila je nos v zemljo, in začela sesati prst na roki.

"Kaj je, Nastjonka, smrt prihaja?"

"Brez moči sem."

Smrt je položila Nastjonkino glavo na brezovo poleno in ji skrčila noge do brade. Če bi ji dali kaj jesti, bi ji odleglo. A kruha nikjer. Svoje drobtine porazdeliti? — Škoda. Sebi škoduješ, nje pa ne nahraniš.

"Eh, takšno je življenje. Ženske so se razburile in zopet utihle. Vsaka je mislila o sebi."

"Ali prispejem?"

Stale so okrog nje, nevoljne, lačne, a Nastjonka je v tem polukrogu ležala mirna, tiha, z golimi, opraskanimi nogami. Ko so jo zvečer povedli na postajo, je šel zadaj Miška s težkim korakom. Nizko je čepel na njegovi glavi stara očetova kupa in zakrivala oči. Zdelane roke so ga bolele.

Sedaj ni več fantek, zakaj delal je kakor veliki. A če se zgodi, da nenadoma zbolí? — Kdo mu bo pomagal? Sam si bo moral pomagati v vsem. Drugače pogine.

Naj je že mislil Miška kakorkoli, bilo je slabo. Hotel je iti v vagon. Niso ga pustili. Gledajo ga s takšnimi očmi, kakor da je okužen. Odganjajo ga s takšnimi glasovi, kakor bi ga vse življenje sovražili. Nekdo mu je celo z lonca pljusnil naravnost v glavo.

Miška se je zelo razjezil.

"Glej jih, buržuje, hudiče. — Rdeče treba nekoliko spustiti na vas."

Odšel je za nekaj časa, in se zopet vrnil.

"Mogoče so z vodo vred izlili kakšen kosček."

Začel je s prsti tipati pod nogami. Temno je. Otiral je nekaj. — A kamenček je. — Otiral je zopet nekaj, a bil je kos lesa. Obrisal si je prste ob kolena in zaprl ves žalosten oči. — Kako se norčujejo iz nas!

Pomislil je in mislil in zopet začel tipati. Otiral je ribjo kost. Obrisal jo je v srajco. Da bi se boleznj ne nalezle. Na tleh je ležala.

DOHODNINSKI DAVEK

TREBA PLAČATI 15. MARČA KOT NAVADNO.

Živahno gibanje, naj se uve-
de tak način plačevanja dohod-
ninskega davka, da se bo da-
vek takoj odbijal od plače ali
mezd za tekoči dohodek, tako
zvani "pay-as-you-go" sistem,
katero gibanje je započelo s
takozvanim Ruml planom, je
povzročilo precej zmede v jav-
nem mnenju, kar se tiče letoš-
nje dolžnosti, da se plača da-
vek na dohodek od leta 1942.
Karkoli naj se zgodi v tem po-
gledu v bližnji bodočnosti, ena
stvar je gotova za sedaj: Dne
15. marca zapade dohodninski
davek na dohodke prejšnjega
koledarskega leta in vsi ga
morajo plačati, kakor je bilo
v prejšnjih letih.

Brez ozira na to, kar se bo
v kongresu sklenilo — in zdi
se precej verjetno, da se spre-
me kak davčni zakon, ki bo
več ali manj vseboval osnovno
idejo Ruml plana, trebalo bo
precej časa, predno bi novo
plačevanje davka moglo priti
v veljavo. Sigurno se niče ne
spremeni do 15. marca, kar se
tiče plačevanja davka po sta-
rem sistemu. Med tem je stari
zakon še v veljavi in najkas-
nejše dne 15. marca treba pri-
javiti dohodek od leta 1942 in
plačati vsaj četrtino dolžnega
davka.

Novi način plačevanja, s ka-
terim se kongres bavi ob znatni
agitaciji, bi bil sličen današ-
njemu plačevanju 5 odst. Vic-
tory Tax, ki se odbija od plače.
Seveda bi se odbijalo veliko
več. In ti davčni odbitki ne
bi bili za dohodke prejšnjega
leta, marveč za tekoče dohod-
ke. Kaj naj se zgodi, čim se
uvede ta sistem, s tem, kar bo
davkoplačevalec še dolgoval za
leto 1942, o tem se vodijo ži-
vahne debate. Neki bi hoteli,
da davkoplačevalec dolg popol-
noma odpusti, čim začne plače-
vati z odbitki od plače. Drugi
bi hoteli, naj se zaostali dolg
poravnava v obrokih čez nekoliko
let.

Za davkoplačevalca pa ve-
lja za sedaj le eno praktično
vprašanje. Prijavi mora do
15. marca, kar je zaslужil v le-
tu 1942 in plačati mora isto-
časno vsaj četrtino dolžnega
davka. Vsi že znajo, da je da-
vek mnogo večji za leto 1942,

kot je bil davek za leto 1941,
ki je zapadel dne 15. marca 1.
1942.

Kakor lani se sme davkopla-
čevalec, katerega surovi doho-
dek je bil pod \$3.000 poslužev-
vati poenostavljene tiskovine
Form 1040A (na rumenem pa-
pirju). V tej tiskovini so že
izračunani vsi dopustljivi od-
bitki za vsakovrstne dohodke
in treba je označiti, da-li je kdo
samec ali poročen, koliko od-
visnih oseb ima, in tabela mu
pove znesek dolžnega davka.
Za davkoplačevalca, ki je vpra-
vičen do izrednih odbitkov,
velja običajna tiskovina Form
1040. Po navadi pa zadostuje
enostavna tiskovina Form
1040A. Kdor je v dvomu, naj
poskusi izpolniti obe tiskovini
in naj vporabi ono, po kateri
bi plačal manj.

Osební odbitek (exemption)
je bil precej znižan; za poroče-
ne ljudi od \$1.500 na \$12.000,
za samce od \$750 na \$500. Od-
bitki za odvisne osebe — otro-
ke pod 18. letom, postarno ma-
ter itd. — so bili znižani od
\$400 na \$350.

Na drugi strani pa je bil
davčni odstotek (tax rate)
znatno povišan: normalni od-
stotek od 4 na odst. davčni
doklad (surtax) pa od 6 odst.
za prvih \$2.000 dohodka na 13
odst. in postopno več za višje
dohodke.

Na primer: samec, katerega
čisti dohodek za leto 1942 je
znal \$1.200, sme najprej od-
biti \$500 za sebe, preostane pa
\$700. Od tega sme odbiti 10
odst. od čistega dohodka, nam-
reč \$120, tako da preostane
\$580. 6 odst. je normalna taxa,
namreč \$34.80. Doklad (sur-
tax) pa je 13 odst. od zgornje
vsote \$700 kar je \$91. Njegov
dolžni davek bo \$34.80 več \$91
namreč \$125.80. Do 15. marca
bo moral plačati vsaj četrtino,
namreč \$31.45. Ako pa živi z
ženo, bi plačal le, ako je zasl-
žil čez \$1.200.

Od surovega dohodka se iz-
računa čisti dohodek, ko člo-
vek odbija za prispevke k do-
brodelnim ustanovam, obresti
na dolg, druge davke, plačane
leta 1942, neiztrijive dolgov
itd. V mali rumeni tiskovini
je to vse izračunano za po-
vprednega davkoplačevalca na
precej liberalen način.

Brez ozira, da-li je kdo dol-
žan plačati davka ali ne, mora-
jo vsi samci, ki so zaslужili vsaj
\$500 in poročene osebe, ki so
skupaj zaslужile vsaj \$1.200,
prijaviti svoj dohodek. Kdor
ne prijavi, bo kaznovan.

Takozvani Victory Tax ni-
ma s tem opravljati in se bo
nadalje odbijal. — FLIS.

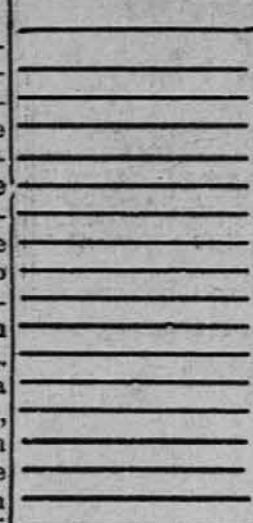
NACISTIČNA MOBILIZA- CIJA EVROPE.

(JIC.) — V teku londonske
radio oddaje v slovenščini, je
razpravljaval govornik o Hitler-
jevi izjavi glede splošne mobi-
lizacije vse Evrope za boj proti
zaveznikom.

Hitler je razglasil to nare-
dno na dan obletnice osnutka
nacistične stranke, ki je uspe-
la zavladati v Nemčiji, osvojiti
ogromna ozemlja in pahniti ves
svet v brezmejno trpljenje; a
tudi zanjo se bliža čas obraču-
na in nacisti morajo praznova-
ti svojo obletnico z ukazi, ki
jasno dokazujejo, da so na ro-
bu prepada.

To novo nabiranje mišstva in
delavnih moči, ženskih in mo-
ških, bo poostrolo tragični po-
ložaj v Sloveniji. Toda naš
narod se mora upirati in vede-
ti, da vsakdo, ki izvršuje ukaze
Hitlerja ali njegovih hlapcev
Italijanov, dela v prid sovraž-
nikom svojega naroda; kdor se
poda v službo Nemcev ali Ita-
ljanov in uporablja orožje pro-
ti svojim bratom, je izdajalec.
Sreče in hladni razum, oba ve-

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo
ji vrata v naše domove, odprimo ji srce...
(Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO

BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo

knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN

OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa pojasnila in

zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dutar. — 278

strani. Trda vez. — Zelo koristna

knjižica za vsakega živinorejca;

opis raznih bolezni in zdravlje-

nje; slike. —

Cena \$1.50

GOVEDOREJKA

Spisal R. Legvart. 145 strani s

slikami. —

Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM

VEDENJU

111 strani. —

Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Antoh Perč. 8 slikami.

168 strani. — Knjižica za mlekar-

je in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

PAVELIČEVA LEGIJA UNIČENA PRI STALIN- GRADU

(Nadaljevanje z 2. str.)

častniki so dali stroga povelja,
oddelki strojnice so obkolili ves
bataljon, kolovodje namira so
moral v zapor in revolta je bi-
la zadušena. Polkovnik Mar-
kulj je izgubil svoj čin in je bil
odstavljen.

Kmalu nato je bil bataljon
zopet v ognju. Pred napadom
je novi poveljnik Pavelčič, v
imenu poveljnika Pavelčiča,
obljubil vsakemu legionarju,
ki se bo udeležil zavzetja Sta-
lingrada, da dobi za nagrado
avtomobil "In tudi bencina
bomo imeli dovolj". Prosto-

Rojake prosimo, ko
pošljejo za naročnino,
da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

levata Slovincem slovo v boju
proti skupnemu sovražniku in
obsojata bratomorni boj na
račun fašizma.

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo
ji vrata v naše domove, odprimo ji srce...
(Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO

BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo

knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN

OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa pojasnila in

zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dutar. — 278

strani. Trda vez. — Zelo koristna

knjižica za vsakega živinorejca;

opis raznih bolezni in zdravlje-

nje; slike. —

Cena \$1.50

GOVEDOREJKA

Spisal R. Legvart. 145 strani s

slikami. —

Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM

VEDENJU

111 strani. —

Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Antoh Perč. 8 slikami.

168 strani. — Knjižica za mlekar-

je in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

ZIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjižica je svojevredsten pojav
v slovenski književnosti, knji-
ti v nji je v trinajstih dolgih
poglavjih opisanih trinajst
rodov slovenskega naroda od
davnih početkov v starem
slovanstvu do današnjega
dne. Knjižica je verno sročilo
našega življenja in trplje-
nja, in kdor jo prebere bo
vedel o Slovencih več kot mu
more nuditi katerikoli naše
sgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po \$1 zvezek

Veridica (Pater Kajetan)

Rudarska balada (Marjta Majerjeva)

Pingvinški otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

voljci so šepetali med seboj z
grenko ironijo. "Mnogo bolj
bomo potrebovali krst in po-
grebnih vozov."

Ko je bataljon korakal v bit-
ko, so mu za hrbtom sledile
nemške strojnice. Iz ospredja
pa so jih pozdravljale sovjet-
ske krogle, — granate so z gr-
movitim treskom eksplodirale
med njimi. Polovica bataljona
je bila že popadala, ko so so-
vjetski vojak krenili v proti-
napad in se z besnimi hura kli-

ci navalili nanje. Legionarji
Blažkovič, Osmanovič in Nova-
čič so dvignili roke in se pre-
dali. Njihovi tovariši so bili
mrtni ali pa na begu. Par dni
pozneje se je predalo še več
drugih prostovoljcev, ki so po-
vedali, da je po teh bojih mo-
štvo bataljona komaj še zado-
stovalo za eno četo.

"Kaj je zdaj še preostalo od
naše legije, je težko reči," so
dejali ujetniki. "Ta zadnji boj
je bil zares strašen." (JIC.)

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens
Institute of Technology v angleščini
George W. Barnwell

Podlaga za meha-
nično znanje si
morete dobiti s to
knjižico. Ta velika
knjižica popljuje in
v slikah pokaže
temeljna dela me-
hanika. Razloži
vse natančno, kar
mora znati naj-
boljši mehanik.
Pojasnjuje vpra-
ša, orodje in me-
ril, načrte (blue
prints) 1000 slik
in risb. 578 str.

Cena \$1.98

Ne glede na to, ali ste šele početnik, Vam bo ta knjižica
zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Ovratni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŠARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA STAJERSKO
STAJERJIS
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:

Zvezek 10 slovenskih
pesmi za piano harmo-
niko za \$1.—

Naročite pri

KNJIGARNI